

Dávid Ferencz emléke.

(Óda.)¹

Élet a sorsom. Millió csatornán
Arany sugárba', vérbe' áradó;
Jövőre múltra üdvöt-álmot szórván,
A pillanatban örökkévaló.
S mit századoknak vél a törpe ember,
— A földi pályát futva türelemmel —
Csak lábaimnak egy-egy nyomdoka:
Rövidke nappal, hosszú éjszaka.

Ébredj, fiam! — Az ősök pitvarából
Siess útadra, mint egy férfiú;
A hajnal-égen üstökös világol . . .
Siess! — a földön dúl a háború.
Egyik kezedben villogtatva kardod,
Másikba' meg az olajágot tartod.
Illik terád e hősi vértet:
Dicsőség-haszon? — mit is kérdezed!

Isten nevében! -- törj előre, bátran:
Az ő Igéje zengjen ajkadon,
És gyujts világot, szerte a hazában,
A bemohosult omladékokon.
Isten nevében! --- tette kész a szándék --
Jutalma: drága, mennyei ajándék,
A hit — szívünkkel a mely egybeforrt,
A mely örömbe'-búba', ránk hajolt.

¹ Elmondta szerző Déva várában, az 1910 augusztus 23.-án tartott emlékünnepevényen.

Még arczodon ég a jó anya csókja,
 És kebleden már óriás sejtelem
 Viharzik át . . . küzd — egymást ostromolja
 Hit és tudás: üdvösség-kegyelem . . .
 És napnyugatnak új világa mellett,
 Bús csontmezőket új életre keltett
 A Szent Igazság martyr-ünnepén
 Lobogó lángod, izzó fáklyafény!

— Temetve zordon századok szivében,
 Ah! mily sokáig szenvedett, szegény . . .
 Hogy újra támad, szűzi köntösében,
 Ki hitte volna: alig volt remény . . .
 Kő ez a szív, kő — szikla a boltozatja;
 Mint a Molochnak, tenger áldozatja;
 És creiben megdermedt a vér —
 Átka visszaszáll: önfejére tér.

Mi zúg az éjben, tompán dübörögve?
 Tán a menny dörög . . . Tán a föld remeg . . .
 Nem — nem! — Ujjongva lánczát összetörte
 A hitszabadság, lelkiismeret.
 „Ébredjetek!“ — „Az Úr az igaz Isten!“ —
 Illyés máglyája kigyúl bérczeinken,
 És egybeolvad kunyhó, palota;
 És — „Egy az Isten!“ — zengi tábora.

Te vagy, te voltál táborunk vezére,
 Sasmódra szállva, mint a gondolat;
 Te vagy, te voltál lelkünk szemefénye,
 Virrasztva értünk — híven — egymagad.
 Tiéd ez oltár, szívek sóhajából,
 Glóriás galy a töviskoronából;
 Lobogó lángja izzó fáklyafény,
 Nem hamvadó mécs kripták éjjelén.

— A gyermek-ifjút, lassau ébredezve,
 E láng tüzelte, marta szilajan;
 E láng a férfit vitte kíinkeresztre . . .
 Világa volt e vár odúiban.

Szemenként, e láng olvasztá bilincsed ;
S a rabbilincs bár összes földi kincsed :
Mit halhatatlan lelked rajta nyert,
Megér száz halált, százszor-százezert.

Élet a sorsom. Millió csatornán
Arany sugárba', vérbe' áradó ;
Jövőre-multra üdvöt-álmot szórván,
A pillanatban örökkévaló.
— Föl! . . . Diadalt ül, győz az igaz ember
Magasba vivó, szárnyas szerelemmel ;
Csillag az égen egy-egy nyomdoka . . .
Hol ő világít: nincs ott éjszaka.

JÓZAN MIKLÓS.

Dávid Ferencz.

(Iskolai évet megnyitó beszéd.)

Két héttel ezelőtt ünnepelte meg az unitárius egyház alapítójának és első püspökének, Dávid Ferencznek születése 400. dik évfordulóját. Gyönyörű, harmonikus és fölemelő volt az ünnepély, gazdag, biztató és reményeket keltő mozzanatokban. Az ilyen alkalmak az egyházak történelmében korszakos fordulókka válhatnak; kezdő forrásaivá olyan fejlődéseknek, a melyek a hitélet megújulását, a reményevesztett lelkek lendülését, az igazság és szeretet kutatásának új útjait jelölik. Az ünneplő sereg visszatekint a multba, megállapítja a haladás, vagy talán a visszafejlődés mértékét, magára eszmél, összeméri erejét és tulajdonságait azokéval, a kik más úton keresik az igazságot és boldogulást s ez elmékedésből új megismerések, új akarati elhatározások, új célkitűzések származnak, melyek újabb és helyesebb törekvéseket indítanak útba. Reám ilyen megerősítő, sőt önértetet sugáló hatással voltak azok a mozzanatok, melyekben a négy napig tartó ünnep bővülködött.

Ezt az évet az unitárius közfelfogás az unitáriusok „nagy esztendejének“ nevezte. De e nevet csak akkor fogjuk méltán viselhetni, ha ez események lefolyását nyitott szemmel nézzük, észre vesszük azokban nem csak erényeinket, hanem hibáinkat is, ha beengedjük lelkünkbe az igaz megismerés sugarait s a jóra való elhatározás és törekvés magvai kelnek ki lelkünkéből.

Ezért végtelenül sajnálom, hogy az ünnep oly időre esett, mikor ti, kedves ifjak, nem lehettetek itt. Mert meg vagyok győződve, hogy sokan közületek gazdag benyomásokkal, erős elhatározásokkal, vallásunkhoz való szilárd ragaszkodással távoztatok volna az ünnepélyről.

De ha nem lehettetek jelen az ünnepélyen, foglalozzunk ez órában, az iskolai év első órájában Dávid Ferencz sorsával, idézzük fel emlékét annak a nagy reformátornak, a ki hosszú időn keresztül